INFORMATIENOTITIE

AAN	De leden van de Gemeenteraad
VAN	College van Burgemeester en Wethouders
ONDERWERP	Voortgang proces Redichemse Waard
DATUM	26 oktober 2021
BIJLAGE	Voortgangsbericht verkenning Redichemse Waard GEHEIM (GZDGCB267092/267102)
REGISTRATIENUMMER	GZDGCB267092/267095

Met deze informatienotitie informeren wij uw raad over de ontwikkelingen rondom de Redichemse Waard. We beschrijven, in vervolg op de informatienotitie d.d. 6 april 2021 (GZDGCB149946/149952), de actuele situatie en een weergave van de lopende acties.

Samenwerking minnelijk traject

Om voortgang in het dossier Redichemse Waard te boeken heeft het college enkele maanden geleden besloten om vanuit de gemeente een verkenner, de heer J. Rademakers, aan te stellen. Hij heeft de opdracht om met betrokken partijen en (potentiële) partners te onderzoeken wat de (on)mogelijkheden zijn om de in een eerder stadium geformuleerde (natuur)doelstellingen in het gebied op termijn te realiseren. De heer Rademakers heeft aan het college een tussenverslag opgeleverd dat u hierbij als geheime bijlage bij deze informatienotitie ontvangt. Deze bijlage is geheim omdat de gesprekken met diverse partners met betrekking tot ambities, belangen en financiën nog in de verkennende fase zijn. Het vroegtijdig delen van de verkenningen kan verstorend werken op het realiseren van onze maatschappelijke ambities. Hieronder vindt u samenvattend de voortgang tot op heden.

"*Uit de gevoerde gesprekken met de gemeente Culemborg, de eigenaar Sanderse, het platform Redichemse Waard, Rijkswaterstaat Oost Nederland en de provincie Gelderland komt een breed gedeeld draagvlak naar voren voor het realiseren van de lange termijn visie, waarin verhoging van de natuurwaarden, natuurgerichte recreatie en verduurzaming van het agrarisch landgebruik belangrijke elementen zijn. Alle betrokken partijen geven aan dat zij beseffen dat er daartoe enerzijds publieke en private middelen en investeringen op tafel moeten komen ("boter bij de vis") én anderzijds dat niet alle wensen en niet ieders ambities geheel gerealiseerd zullen kunnen worden ("water bij de wijn")*.

In de afgelopen zomermaanden is een mogelijk kansrijke realisatiestrategie in beeld gekomen, die in de komende weken met de betrokken spelers nader zal worden verkend op draagvlak en uitvoerbaarheid. Deze optie lijkt de benodigde urgentie en investeringsbereidheid los te kunnen maken bij ondermeer Rijkswaterstaat, Provincie, de eigenaar en mogelijke toekomstige eindbeheerders. Ook vanuit de gemeente Culemborg zal een financiële bijdrage, actieve inzet en planologische medewerking nodig zijn".

Het college stelt vast dat de eerste resultaten van de heer Rademakers concrete en kansrijke aanknopingspunten opleveren. Tegelijkertijd is er voor de verdere inhoudelijke verkenning en afstemming met (potentiële) partners nog wel enige tijd nodig. De heer Rademakers zet op verzoek van het college zijn verkenning in de komende maanden voort. Als onderdeel van deze verdere verkenning onderzoeken we ook de (financiële) afwikkeling van de ingediende planschadeclaim van de bloot eigenaar, als onderdeel van een zo mogelijk te maken brede set van inhoudelijke, organisatorische en dus ook financiële afspraken.

Ontwikkelingen op Rijksniveau

Onderzoek diepe plassen I & W. In opdracht van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat wordt een onderzoek uitgevoerd met als titel: 'Diepe uiterwaardplassen: verondiepen of niet. Visie vanuit ecologisch perspectief'. Begin 2020 zijn vijf plassen geselecteerd, waar de Redichemse waard geen onderdeel van uitmaakt, die uitgebreid worden bekeken. Voor de Redichemse Waard is een aanvullende opdracht verstrekt op basis van een toezegging van de staatssecretaris.

In de zomer van 2020 en de winter van 2020/2021 is de Redichemse waard bemonsterd op de volgende aspecten: 1) visgemeenschap, 2) de fysisch-chemische water- en bodemkwaliteit, 3) bathymetrie1 en voorkomen waterplanten en 4) vogels. Deze gegevens zullen worden geanalyseerd en in een apart rapport worden deze gegevens opgeleverd. Het onderzoek wordt afgerond in oktober 2021 en het definitieve rapport wordt, waarschijnlijk afhankelijk van de coalitieonderhandeling vanaf maart 2022 verwacht.

In het kader van het beleidsonderzoek diepe plassen van het Ministerie van I&W is de gemeente Culemborg uitgenodigd om bestuurlijk deel te nemen aan de bestuurlijke dialoog hierover. Deze dialoog bestaat uit meerdere interactieve gespreksrondes waaraan diverse partijen deelnemen. Naast overheden (Rijk, provincies, gemeenten, waterschappen, Rijkswaterstaat) nemen ook marktpartijen (ontwikkelaars, grondstoffenbedrijven, aannemers), natuurorganisaties en (andere) belangenverenigingen deel aan de dialoog. Voor de zomer is de eerste bijeenkomst geweest en in het najaar volgen er nog een aantal. De dialoog wordt in december 2021 afgesloten met een bijeenkomt met de staatssecretaris van I&W. Over de resultaten zullen we u uiteraard informeren.

Integraal Riviermanagement. Vanuit het programma *Integraal Riviermanagement (IRM)* werken regionale overheden en het Rijk vanuit één gezamenlijke visie samen aan een veilig, bevaarbaar, vitaal en aantrekkelijk Maas- en Rijngebied. Duurzaam te beheren en voorbereid op de toekomst. Zij willen dat doen met brede betrokkenheid van maatschappelijke organisaties, andere belangengroeperingen en kennisinstellingen. Vanuit de gemeente is verzocht om de gemeente Culemborg en het Collectief hierbij te betrekken. Hier is echter nog geen reactie op geweest.

Pacht en inrichting percelen

Met de pachters in de Redichemse Waard zijn we, via onze gespecialiseerde rentmeester, in gesprek over de wijze waarop het gebied agrarisch wordt benut en hoe dit omgevormd kan worden naar een gebruik dat past bij de bestemming.

Alle pachters en gebruikers is formeel verzocht om geen maïs maar een gewas passend bij de bestemming natuur te verbouwen. Dit kan voor een kleine pachter grote gevolgen hebben voor diens bedrijfsvoering. Daarvoor onderzoeken we maatwerkoplossingen. Een dergelijke pachtwijziging moet aan veel (juridische, inhoudelijke en financiële) voorwaarden voldoen waardoor het proces wat meer tijd en aandacht vraagt. Er is volop overleg tussen gemeente, rentmeester en pachters.

Omdat de mogelijke lange termijn opties die dhr. Rademakers aan het verkennen is, van invloed kunnen zijn op de bedrijfsvoering van pachters vindt afstemming plaats tussen deze processen. Voor het college is en blijft het realiseren van een lange termijn oplossing de hoogste prioriteit.

Onderhoud en beheer

De Redichemsche Waard wordt veel gebruikt door wandelaars. Om vanaf het toegangspad naar de plas ook eenvoudiger oostwaarts te kunnen wandelen zijn recent door de gemeente – in overleg met bloot eigenaar, de

pachter(s) en het collectief - bij de hekken die daar over het pad geplaatst zijn, klaphekjes voor wandelaars gerealiseerd.

In overleg met het collectief voeren we als gemeente beheer- en onderhoudswerkzaamheden in het gebied uit. Beheer en onderhoud is en blijft primair gericht op het waarborgen van de veiligheid (van bijvoorbeeld wandelaars) in het gebied. Waar mogelijk voegen we, zoals gezegd in overleg met de specialisten van het collectief, wel ecologische- en natuurwaarden in het gebied toe. In samenwerking met het Collectief is er een beheerplan opgesteld voor de niet-verpachte delen. In de zomer is het gehele gebied gemaaid om een nulmeting te maken. Op basis van de opkomende fauna doet het Collectief een voorstel voor maai en snoeibeleid waarbij een groot deel van de werkzaamheden uitgevoerd wordt door vrijwilligers die aangestuurd worden door het Collectief. Elk jaar wordt 1/3 van de wilgen geknot. Dit gebeurt in de maanden december tot maart. Het Collectief doet dit met vrijwilligers. Alles wat hen half februari niet gelukt is, pakt de gemeente op.

In overleg met bloot eigenaar en collectief worden voorbereidingen getroffen voor het plaatsen van een info-bord en herdenkingsbord aan de rand van het gebied. Het infobord zal een beeld geven van de waarden van het gebied en een beeld van de toekomst. Het Collectief geeft invulling aan het bord. En de Provincie Gelderland draagt bij aan de kosten. Het bord zal buiten het terrein bij de ingang worden geplaatst.

Daarnaast zal het plan worden uitgevoerd om net links van de toegang, onder aan de dijk een herinneringsbord te plaatsen voor de omgekomen bemanning van de Whitley-bommenwerper die hier in WO II neerstortte. De twee piloten, Eric Jones-Roberts en Frank Staley, liggen op een prominente plaats op de begraafplaats aan de Achterweg begraven. Familieleden zijn opgespoord via het project Sky of Hope en vliegeniersmuseum in Vuren. Het is de bedoeling dat zij bij de onthulling van het bord zijn. Vanwege corona is plaatsing en onthulling uitgesteld.

Er zijn allerlei wensen om het gebied verder in te richten als natuurgebied met de mogelijkheid tot recreatie. In de afspraken die gemaakt zijn in het proces naar dit moment toe staat echter helder dat we vooralsnog geen fysieke ingrepen doen. Gegeven dat het proces met Jos Rademaker loopt houden we ons aan die afspraak.

Vervolgstappen

Op basis van de verdere werkzaamheden en resultaten van de verkenner, de ontwikkelingen op Rijksniveau en de stappen die we met partijen zetten ten aanzien van het dagelijks beheer en onderhoud zullen wij uw raad begin 2022 nader informeren over het dossier Redichemse Waard.